

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ, DNIA 27. PAŹDZIERNIKA ROKU 1790.

Z Warszawy d. 27. Października.
SESSYA SEYMO: CCCXXXVII.

Dnia 22. Października.

Po Zgajeniu Sessyi Seymowej przez JP. Marszałka Konf. Koron: przystąpiono natychmiast do Propozycyi przez JP. Wawrzeckiego Połta Braślawskiego na ostatniej Sessyi ad Turnum podanej takowej: „Czyli Projekta dozwalające obierania Półów żądającym a odpadłym Województwom, mają być wzięte do Decyzyi, czyli mają być do Opisu Formy Rządu odłożone? „

Szedł Turnus na tę propozycyą; po którego zakończeniu, ogłoszona została Pluralitas taka: Ze mają być wzięte do Decyzyi, było Wotów 41. Ze mają być odłożone do Formy Rządu, było Wotów 45.

Przystąpiono potem do Wotów Sekretnych; po których zakończeniu, powtórna ogłoszona Pluralitas takowa: Ze mają być wzięte do Decyzyi, było Wotów 52. Ze mają być odłożone do Formy Rządu, było Wotów 52.

Podany został od Deputacyi Koekwacyiney Projekt Zsypki ułożony, w jakowym sposobie ta Zsypka ma być dawana? który gdy został przeczytany, wzięty jest do Deliberacyi.

Dopraszać się potem zaczęto, ażeby Projekt podany względem Uchylenia Suspens dla Osob Seymujących, teraz był wzięty do Decyzyi.

Po przeczytaniu tego Projektu, wielu Seymujących Osob w Głołach swoich przekładało nieodbitą potrzebę takowego Projektu przyjęcia Unanimitate; już to dla Sławy samych Seymujących Osob, ażeby niezdawały się dla tego Seym przeciągać, iżby od Spraw z Stronami unikały; już to dla samey Rzeczności, ażeby ci wszyscy, którzy z Seymującymi mają Procesia, zbyt długo sprawiedliwości nieoczekiwali. Niektórzy zaś przekładali, iż jeżeli ogólnie we wszelkich Sprawach Suspensy znieślonemi zostaną, może się wiele ztąd prześladowania dla niektórych Osób Seymujących otworzyć, którym za Zdania w Seymie oświadczone nie do smaku czyiegos, poformią Procesia y Sprawy powynaydują; a przeto dopraszali się, ażeby Projekt o Suspensach, z niektórymi Warunkami umieszczonemi, był decydowany.

Gdy nad tym długie trwały spory, czyż mają być do Projektu względem zniesienia *Suspens* czynione warunki, lub nie? zaczyna uformowana została Propozycja *ad Turnum* takowa: „Czyli *Suspensy* dla Senatorów, Ministrów, „ y Posłów, mają być uchylone ogólnie, czyli z „ Excepcjami? „

Szedł *Turnus* na tę Propozycją; po którego zakończeniu, ogłoszona została *Pluralitas* tak: Ze mają być uchylone ogólnie, było Wotów 50. Ze mają być uchylone z Excepcjami, było Wotów 12.

Przystąpiono potem do Wotów Sekretnych, po których zakończeniu, powtórna ogłoszona *Pluralitas*: Ze mają być uchylone ogólnie, było Wotów 50. Ze mają być uchylone z Excepcjami, było Wotów 25. A z tym, Projekt *Uchylenia Suspens* bez Excepcyj, w Prawo zamieniony został.

Nastąpiło potem jednomyślne Zalecenie II. PP. Marzałkom Konfederacyi, ażeby ci, wydali *List Okolny* do wszystkich Wojewodztw, Ziemi, y Powiatów, na Sejmiki następujące, z przełożeniem przyczyn, dla których, tak Przedłużeniu *Konfederacyi*, iakoliteż y Seymu terażniejszego nastąpiło; oraz dla czego Dzień Sejmików, z Dnia 9. Lutego Roku następującego, na Dzień 16. Listopa: Roku terażniejszego, dla Obrania Posłów przemienionym został. Przytym, ażeby Obywatele uwiadomieni zostali o Prawie następującym, które znosi *Suspensy* dla Osob Seym składających.

Sesja Solwowańa została na Poniedziałek następujący, na godzinę 10. to jest na dzień 25. Października.

Z *Aschaffenburg* d. 1. Paździer: Xiąże Karól *Meklenburski*, dziś tu przybył z 30. trąbiącemi Postyliionami, y *Dyploma Elekcyjne* przywiozł. Przyjęto go z radością wielką, y do Cesarza Jmci do Zamku prowadzono, gdzie Królowa także, obadwa Arcy-Xiążęta, Arcy-Xiężna *Krystyna* z swym Małżonkiem Xiążęciem *Sasko Cieszyńskim*, trzey Xiążęta *Elektorowie Duchowni*, y cały Dwór był zgromadzony. Xiąże Karól przy oddaniu *Dyploma*, miał Mowę do Cesarza Jmci, który w

odpowiedzi swey oświadczył, że będzie się starał usprawiedliwić użufanie Xiążąt *Elektorow*, y *Świętego Państwa Rzymskiego*. Tenże Xiąże Karól, w podarunku otrzymał kosztowną Szpadę brylantami fadzoną 30,000. Zł: Cesar: wartującą, y Hrabia *de Pappenheim* wziął kosztowny kameryzowany Pierścień, którego brylant średni, wielkości Grosza dochodził.

Z *Frankfurtu* d. 5. Paździer: Zawczora wieczorem, Król y Królowa *Neapolitańscy*, Arcy-Xiążęta *Franciszek* y *Ferdynand* z swemi Małżonkami, tudzież inni Arcy-Xiążęta y Arcy Xiężniczki, tu przyjechały. Wczora przed Południem, to jest dnia 4. Października, Cesarz Jmć, Uroczyłty tu swoy Wjazd odprawił. O pół mili od Miasta, pod rozbitemi Namiotami zgromadzeni trzey Xiążęta *Elektorowie Duchowni*, Posłowie Elekcyjni, y Magistrat, czekali na przyięcie Monarchy, któremu, skoro nadiechał, Magistrat zaraz oddał Klucze od Miasta, poczym Parada przy niezliczonym mnoŃtwie radosnego Ludu ruszyła ku Miastu do Kościoła *S. Bartłomieja*. Mieszczanie y Garnizon stali pod Bronią, we wszystkie Dzwony uderzono, y z 300. Harmat nieprzeŃannie bito.

Cały ten ciąg, który trwał do godziny 4. po południu, następującym szedł porządkiem: Na samprzód jechali Deputowani Radni, poprzedzonemi będąc od Komusze-

go Miasta z 6. Masztalerzami, y innemi Służącemi na koniach z kosztownie haftowanemi Czaprakami. Za niemi trzy Kompanie Mieyskie Konne z Pałkierzem, Trębaczami, y Sztandarami. Po Wydziale Mieyskim, następowali rozmaici Urzędnicy *Rzeszy*, na koniach kosztownie przybranych. Dopiero Poszoftna szła Karetą Galowa z naystarszym Grafem *de Pappenheim* z Pochwą *Elektorsto - Saskiego* Miecza. Daley, zaczęły się ciągnąć Dwory Posłów Elekcyjnych. Dwór Legacyi *Hannowerskiej*, przy Assystencyi liczney Liberyi Poselskiej, y Urzędników Domowych, składał się z trzech Sześciokonnych Karet Paradnych. Z teyże liczby Poszoftnych Karet Paradnych, składały się także następnne Dwory Poselstw: *Brandeburskiego, Saskiego, Palatina Renu, i Czeskiego*. Za niemi iechał Dwór Xiążęcia *Elektora Kolońskiego* złożony z 12. Poszoftnych Karet Paradnych, z Dworzaczami y Kawalerami, y z Poszoftney Karetą jedney, w której nikt nie siedział. Daley Dwór *Trewirski*, złożony także z 12. Poszoftnych Karet Paradnych, y z Poszoftney Karetą jedney próżney. Za nim Dwór *Moguncki* składał się z 22. Poszoftnych Karet Paradnych z Dworzaczami, y z Poszoftney Karetą jedney nad inne Paradnieyszey, w której nikt nie siedział. Dopiero iechali samiz Posłowie Elekcyjni: *Hannowerski, Brandeburski, Saski, Palatyński, y Czeski*, każdy z osobna w Poszoftney Karcie Galowej, przy

liczney Assystencyi Służących, Paziów, y Hayduków. Za Posłami, następowali Xiążęta Elektorowie *Koloński, Trewirski, y Moguncki*, każdy w kosztowney swey Poszoftney Karcie Galowej, przy mnogiej nader y świetney Komitywie Służących, Paziów, Urzędników Domowych, y *Szwajcarskiej* Gwardyi.

Po *Elektorach*, iechał Dwór Cesarzki. Poprzedziła naprzód wielka liczba Masztalerzów, wszyscy Służący Dworu, z Urzędnikami Domowymi; daley szło ośm koni Powodnych kosztownie barzo przybranych, każdy przez dwóch Masztalerzy prowadzony; 6. Poszoftnych Karet Galowych z Kawalerami Dworu; 6. Trębaczów, Pałkierz jeden, jedna Sześciokonna wielka Karetą Paradną, trzech *Hereldow* konno w swoim ubiorze y z swym Berłem; wielka liczba Liberyi Dworskiej; Cesarzka Gwardya Pieszka; dopiero kosztowna barzo szła Poszoftna Karetą Galowa, w której siedział Cesarz Jmć, od Naystarszego Marszałka Dziedzicznego *Rzeszy* Grafa *de Pappenheim* przeprowadzony. Przy Karcie, iechało konno 16. Paziów, daley Cesarzka Szlachecka Gwardya Konna z Kotłami y Trąbami; *Moguncka* Leybgwardya Konna z Kotłami, Trąbami, y Sztanderem; za nią w tenże sposób *Trewirska* y *Kolońska* Leybgwardya Konna &c. &c. &c. y na końcu tego extraordinarynie wspaniałego y od wszy-

skich słusznie admiirowanego Wielkiego Wiazdu, cały Magistrat Miasta tuteyszego we 20. Karetach tę Paradę konkludował.

Za przybyciem Naydyftyngowańszego Panstwa do Kościoła, Cesarz Jmć zaprzyślął tamże *Kapitulacyą Elekcyjną*, poczym *Te Deum laudamus* zaśpiewano. Z Kościoła, tymże znowu porządkiem, przy biciu z 300. harmat, Parada ciągnęła się do Pałacu przygotowanego na mieszkanie dla Cesarza. Na Dziedzińcu, Monarcha był przyjęty od Małżonki y Familii, tudzież od Królestwa *Neapolitańskich*, które Osoby Nayśnielsze pokazały się wtedy Ludowi przy oknach. Cesarzowa Jeymość zdiąwszy swoje Rękawiczki, po powietrzu wywiała niemi, y wołała: *Vivat!* które Hasło, od niezliczonego Ludu było powtórzone. Cała ta Parada opisana, składała się z 82. Poszostnych, y z 22. Poczworthnych Karet, z 1,493. Koni, y z 1,336. Osób Piezych. Extraordynaryjna Pompa y Okazałość, przy pogodzie przedziwney dnia owego, trudna jest do wyrażenia.

Z *Wiednia d. 5. Paździer:* Dnia 19. Września, Armistycium w Obozie przy *Bukarescie* uroczyscie zostało ogłoszone, y od tego czasu, Woyska nasze przenaszaią się do swych Kwater, y wracają się po części do *Siedmiodu* nazad. *W. Wezyr* niechcąc, ażeby *Kongres* do Pokoju był odprawiony w *Bukarescie*,

podacie na ten koniec albo *Dziurdziewo*, albo *Ruszczuk*. *Reis-Effendi* na tym *Kongressie* naydować się będzie Posłem od *Porty*; Hrabia *de Herbert* od *Austryi*; od *Prus* Hrabia *de Lufi*; Kawaler *Keith* od *Anglii*; y Baron *de Haefsten* od *Holandyi*. Jeżeli Pokóy między *Rossyą* y *Portą* nieprzyidzie do skutku (około którego Dzieła *Konfyliarz Laszarow* w Obozie *W. Wezyra* pracuje ieszcze) wtedy Xiążę *Potemkin* z 70,000. ludźmi Woyska *Rossyjskiego* na *W. Wezyra* natrze.

Z *Włoch d. 18. Września*. W *Rzymie* odprawiono wieczorem dwie Kongregacye, na których zasiadali Kardynałowie *Zelada*, *Campanelli*, *Antonelli*, y *Pallota*. Rozmaitym Osobom tamże formiują teraz Proces, że wodę trucizną zaprawili, y że z *Cagliostro* w kombinacyi zostawali.

Algierczycy dowiedziawszy się, iż znaczna część *Neapolitańskiej* Potęgi Morskiej zatrudnioną teraz jest Służbą Krolewską, licznie w Okolicach *Sycylijskich* ziawili się. Dla tey przyczyny Papież rozmaite Statki przeciwko nim na Morze wysłał.

Z Buntowników przy ostatnich rozruchach w *Florenyji* osadzonych, trzech skazano na więzienie dożywotne, 18. dekretowano na Galery, y 60. wygnano z Kraiu. Woyska ściągnięone z *Lombardy*, wróciły się tam znowu nazad, zabrawszy z sobą 200. młodych ludzi łóźnych w okolicy *Toskańskiej* zwerbowanych.

SUPPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEJ

W. SRZODE, DNIA 27. PAZDZIERNIKA ROKU 1790.

Z Warszawy dnia 27. Pazdziernika.

SESSYA SEYMOWA CCCXXXVIII. Dnia 25. Pazdziernika.

Po Zagaieniu Sessji przez IP. Marszałka Konf. Koron: czytał IP. Sekretarz Seymowy Projekt od *Deputacy Koekwacyney* przyniesiony, względem dawania *Zsyпки z Dymow Rolniczych Zytą y Owla*. Po przeczytaniu całkowitego tego Projektu, narezczie przez Artykuły był Decydowany.

Gdy przyzłto do tego Artykułu, iż z *Dymow Duchownych y Krolewskich*, w więkzszey Kwocie *Osep* od *Poddanych* być ma dawany, anizeli z *Dymow Szlacheckich*, z przyczyny, iż *Poddani Dobr Duchownych y Krolewskich*, więcey posiadają *Gruntow*, y do mniejszych *Powinności* są obowiązani; niektórzy stawali przeciw temu z *Oppozycyą*, dopraszając się, ażeby niebyło czynioney różnicy między *Poddanym Duchownym y Krolewskim*, a między *Poddanym Ziemskim*; gdyż w barzo wielu mieyscach ciż *Poddani Duchowni y Krolewscy*, y mniej *gruntu* posiadają, y do równych iak *Poddani Ziemscy* pociągani są *powinności*, oprócz zwyczajnie więkzzych ciężarów od *przechodow y Stacyi Żołnierskich*.

Gdy w tym rozdwoieniu, niebyło jednomysłney zgody, uformowana została *Propozycyą ad Turnum* takowa: „ Czyli z *Dobr Duchownych, Maltańskich, Krolewskich, y Stelowych*, ma być „ *Osep* równie dawany, iak z *Dobr Dziedzicznych*; czyli więcey podług Projektu? „

Szedł *Turnus* na tę *Propozycyą*; po ktorego zakończeniu, ogłoszona została *Pluralitas* następująca: Ze ma być *Osep* równie dawany, było *Wotow 47*. Ze ma być więcey dawany podług Projektu, było *Wotow 29*. W następujących zaś Artykułach, cały ten Projekt względem *Zsyпки*, jednomysłnością przyjęty został.

Uczynione na teży Sessji wniesienie było względem *Komiszyow Cywilno - Woyskowych w W. X. Litewskim*; iż te, nad przepis *Prawa*, po wielu mieyscach *Obywatelom* czynią uciążliwość, przywłaszczając moc sobie do tego, y wdając się w to, czego *Prawo* tyżże *Komiszyom* niedozwala; dopraszano się zatem, ażeby *Prawo* dla *Korony* służące, odpowiadania *Komiszarzom Cywilno - Woyskowym* w *Trybunale z Regestru Fanalium* za czynione nad przepis *Prawa* *Obywatelom* uciążliwości, y na *Litwę* rozciągnięte zostało. Ta okoliczność, do następującej Sessji iest odłożona.

Nastąpiło potem *Zalecenie* *II. PP. Marszałkom Konfederacyi*, ażeby ciżalecili *Komiszyom Skarkowym Koron: y Komiszyi Woyskowej*, przepuszczanie *Fur* za *Granicę* ze *Zbożem* na *Handel* idących.

Sessya Solwowano na dzień następujący, na godzinę 10.

J. K. Mość P. N. Milo: Konferować raczył, *Woiewodztwo Braclawskie*, po śmierci *IP. Łaz; skorońskiego* wakujać *IP. Marcin: Grochobkiemu* *Kasztelanowi Braclawskiemu*; *Kasztelania Braclawską*

Xiążeniu Anto: *Czetyrtyńskiemu* Chor: *Bractaw: Połowi na Seym* teraznieylzy; *Woiwodztwo Gnieźnieńskie*, po śmierci JP. *Kęszyckiego*, JP. *Recha: Zbiuwskiemu* Kasztel: *Poznań: Cześnikostwo Ziemi Drobickiej*, po śmierci JP. *Osolińskiego*, JP. *Karo: Urbańskiemu* Miecznik: *Podlask: Miecznikostwo* po nim JP. *Felix: Kuczyńskiemu* Skarb: *Drobi: Skarbnikostwo Drobickie* JP. *Anto: Pieńkowskiemu* Komor: *Ziem: Drobi: Podkółkwo Ziemi Wyszogrodzkiej*, po Rezygnacyi JP. *Kohylnickiego*, JP. *Tadeu: Mostowskiemu* Woiwodzicowi *Mazowiec:*

Z Londynu d. 18. Września. Wczora rano, przybył przecież dawno oczekiwany Kuryer Slater z Madrytu, od tamiecznego naszego Posta JP. *Fitzherbert*, z Listami do Regencyi. Ponieważ o treści Listów przywiezionych nic pewnego ieszcze nieprzecisnęło się na iaw, y Sekretarz Stanu, iak spodziewano się, żadnego listu do Lorda Maiora Londyńskiego ku obwieszczeniu niepoštał; przeto powszechnie tu prawie rozumieią, że odpowiedź Dworu Madryckiego, która ma być zupełnie decyduiąca, zgoła niemusiła wypaść z Satysfakcyą dla nas. Tym czasem Publiczne Akcye y Procenta, zaraz Procentem iednym zniżyły się.

Kapitan *Macdonald*, który od pewnego Kommodora *Hiszpańskiego*, iakośmy pisali, napaści y afrontów doznał, wczora po trzeci raz przed Radą Królewską, z trzema z iego Maytków examinowany został. Maytkowie zeznania iego y Relacye opowiedziane pierwey, we wszystkich stwierdzili Artykułach. Okoliczność ta, iak się zdaje, barzicy ieszcze pomnoży rozroźnienia między nami y Dworem *Hiszpańskim*.

Z Madrytu d. 20. Września. Flota nasza z 34. Okrętów Linowych, 4. Fregat, y z 3. Brygantyn złożona, która przez 50. dni na Morzu krążyła, dnia 8. tego Miesiąca do *Kadyx* powróciła. Straciła tylko w swym krążeniu ośm ludzi, y z początku niewiele na sobie miała chorych; lecz potym do 400. osób choruiących liczono na niej, których teraz do Szpitalu odesłano, Admirał wielce iest kontent z Officerów, y z Maytkow, y z Żołnierzy. Po *Æquinoctium*, Flota znowu na Morze ruszy, iezeli zatargi nasze z *Anglią* niebędą wtedy załatwione.

Z *Kadyx* d. 12. Września. Flota nasza uprowiduię się tu teraz Żywnością, y po wszystkich Portach Państwa, Armowania się zwa-wie Kontynuuią. Rozmaite Bombardyerskie Szalupy z *Algefiras* popłyną do *Ceuta*, dla dawania odporu *Marokańczykom*.

Z *Węgier* d. 28. Wrześ: Dawno inż w Królestwie Naszym *Węgierkim* nie małe były zażalenia na ów Nowy Sposób Uczenia w Szkołach, za przeszłego Panowania *Jozefa II.* wprowadzony, iż dziesięcioletnim inż doświadczeniem (mimo ustawicznych pięknych obietnic y mniających tey Nowości pochwał) niniey użytecznym oczywiście pokazał się; tak dalece, że *Rodzice*, z niemalym swym kłopotem y Kłopotem, prywatne w Domu dla swych Synow w Nau-

skich wychowanie obmyślać musieli; a Duchowni Świeccy y Zakonni, przychodzącą Młodzież z tych Nowych Szkół do Duchownego Stanu, przymuszani byli z gruntu od samych początków *Lacińskiego* Języka w *swych Seminarjach y Nowicyatach* uczyć, z wielką stratą czasu, na inne zabawy tam wyznaczonego.

Gdy te zażalenia dożyły nie tylko do Stanów *Węgierskich*, ale y do samego Króla *Leopolda*, zaczęły Rada Namieślnicza *Królewsko-Węgierska* w Stołecznym Mieście *Budzie* zostająca, wyrażawszy w te zażalenia y rozstrząsnąwszy z obu Stron rzecz całą, rozesała indrzeniem *Królewskim* po wszystkich *Prowincjach Węgierskich* Rozporządzenie, w trzech Punktach zawarte, których treść jest następująca: *imo.* Generalna Nauk Planta na Szkoły, ma być na *Seymie* od Stanów, lub od wyznaczonej przez nich *Deputacyi* ułożona, y od *Króla* *Imci* potwierdzona. Teraz zaś dla *Gimnazjow*, czyli *Niższych Szkół*, ułożony już jest świeżo *Elenchus*, czyli *Specyfikacya* wszystkich *Nauk y Ksiąg*, na każdą *Klaszę*, czego y iak mają *Professorowie* uczyć, a to zaraz od początku *Szkołnego Roku*, dnia 1. *Listopada* przypadającego; na który czas, wszystkie przepisane *Księgi* *Druckarce* wygotują. *zdo.* W *Gimnazjach Katolickich*, sami tylko *Katolicy* mają być *Professorami y Dyrektorami*, iak z dawna bywało. *Wszyscy* więc *Dyścydenci*, na tych *Urzędach* w przeszłych niedawno *laciech* *oladzeni*, mają być na zawsze *oddaleni ztjo.* Co do *Wyższych Szkół*, żadna teraz *odmiana* *nienakazuje* się; częścią dla tego, że *(iak w Pierwszym Punkcie namieniono)* nowa *Generalna Planta* tych *Nauk* ma być *układana*; częścią też, ażeby *rozpoczęte* *tychże Nauk Kursy* *dokończyły* się, y *Nowym Sposobem* *przerwane y zmieszane* niebyły. *Surowo* *atoli Nauczycielom* *przykazano*, ażeby *nieważyli* się *uczyć* *rzeczy przeciwnych Religii* &c:

Wyżey wspomniane na mniejsze Szkoły obszerne *Królewskie* *Rozporządzenie*, wyszło iak z *Druku*; ktore *Gazeta* *nasza* w *Budzie* *drukująca* się, zaczęła po części *ogłaszać*. *Podług* *też* *Gazety*, *Tytuł* *tego Rozporządzenia* *jest* *taki*: *Elenchus* *Materiarum* & *Librorum pro* *Gymnasis per* *Regnum Hungariae*. *Po* *tym* *Tytuł*, *zaraz* *ten Elenchus* *zaczyna* się *od* *tych* *słów*: *Primum Grammaticae Anno. Lingva LATINA. Repetitis primum Elementis, exponuntur Quatuordecim Praecepta, Rudimenta, Supplementa, & Genera Nominum, Voces item Primitivae; EMMANUELIS ALVARI Lib. I.*

Sam *tego Rozporządzenia* *początek*, *wielce* *obrazil* *tych* *wszystkich*, *którzy* *od* *lat* *dziesiąci* *za* *przeszłego* *Panowania*, *Nowym* *Kształtem* *Nauki* *układali*, *a* *laciuchnym* *y* *lago-daiuchnym* *sposobem*, *Młodzież* *Narodową*, *do* *wysokiej* *doprowadzić* *Umiejętności*, *przez* *całych* *dziesiąć* *lat* *uflin*, *e* *y* *niespracowan* *w* *corocznych* *swych* *Uczonych* *Mowach* *obiecowali* *y* *zareczali*; *teraz* *zaś* *z* *wielkim* *swym* *żalem* *widzą*, *że* *owa* *Sroga* *y* *Twarda* *Starego* *Alwara* *Grammatyka*, *po* *Dwuwiecznym* *prawie* *Tyrańskim* *uad* *łabiuchnemi* *ielzcze* *Dziatek* *rozumami* *swym* *Panowaniu*, *przecie* *od* *dziesiąci* *uż* *lat* *ze* *Szkół* *Naszych* *wywolana*, *znowu* *teraz* *(a* *to* *z* *taką* *Uroczyfnością)* *do* *tychże* *Szkół* *powraca*, *y* *ielzcze* *na* *samym* *początku* *Sposobu* *Uczenia*, *iak* *Węgielny* *Kamień* *kładnie* *się*, *nad* *którym*, *biedne* *Dzieci*, *znowu* *będą* *musiały* *głowy* *swe* *łamać*.

Lecz *Rząd*, *widząc* *z* *długiego* *Doświadczenia* *(ktore* *o* *wszystkich* *Systematach* *y* *Układach* *naylepiej* *y* *naypewniej* *decyduie)* *iz* *Laciński* *Język* *od* *dwoch* *prawie* *Wiekow* *dawnym* *podług* *Alwara* *Sposobem* *statecznie* *utrzymywany*, *zaczął* *w* *tych* *ostatnich* *dziesiąci* *laciech* *przez* *Nowy* *Uczenia* *Sposob* *coraz* *barziej* *upadać*; *przeto* *wolał*, *ażeby* *Młodzież* *Węgierska* *(idąc* *za* *przykładem* *swych* *Przodków)* *raczej* *dawnym* *sposobem* *nad* *Alwarem* *głowę* *łamała*; *aniżeli*, *żeby* *tak* *potrzebne* *Nauki* *Lacińskie*, *w* *Królestwie* *Węgierskim*, *miały* *baniebniej* *sztyg* *złamać*.

DONIESIENIA z WARSZAWY DNIA 27. Października R 1790

Wyszło tu z *Druku* *Dzieło* *pod* *Tytułem*: *Mowa o* *potrzebie* *y* *sposobie* *uczenia* *się* *Laciń-*
ny, *przy* *Dorocznym* *Otwarciu* *Szkół* *Warszawskich* *XX. Scholarum* *Piarum*, *miana* *przez*
X. Franc. Xaw. Dmochowskięgo *Nauczyciela* *Wymowy*. *W* *Warszawie* *1790.* *Tey* *Mowy* *druga*
Część, *cała* *prawie* *poświęcona* *jest* *na* *wyklęcie* *ze* *wszystkich* *Szkół* *y* *z* *partykularnych*
wszystkich *domów* *Grammatyki* *Alwara*; *y* *tamże* *twierdzi* *tey* *Mowy* *Autor* *na* *karcie* *41.* *że* *кто*
idąc *za* *Alwarem* *utrzymywac* *będzie* *uporczywie* *Stare* *Błędy*, *na* *tych* *się* *sprawdzi* *skarga* *Wiel-*

kiego Bakona &c: Atoli, wiadomo jest wszystkim Uczonym, że sam *Wielki Bakon*, był *Wielkim* Czciwielem *Alwara*, bo był *Wielkim* Czciwielem tych Szkół, w których z *Alwara* uczono. Oto są słowa *Wielkiego Bakona* (*Analys: Tom 2. pag: 564.*) *Societas hæc (Jesuitarum) novam Scholis faciem conatu felicissimo induxit; ac utinam hoc Genus, Gentibus omnibus, & imprimis Angliæ obtingat.* Y na drugim oprócz innych mieyscu (*De Augm: Scien: Lib: 7. pag: 185*) *Ad Pædagogiam quod attinet, brevissimum foret dictu: Consule Scholas Jesuitarum! Nihil enim, quod in usum venit, his melius.* To jest: Zgromadzenie to (*Jezuickie*) nową Szkołom posiadać iak nayszczęśliwyszim uślowaniem przyniosło; y bodayby ten Rodzay, uszyjskie Narody, a naybarzciey Angliæ, u siebie miała! ... Co się tycze Szkolnego Sposobu Uczenia, krótka jest odpowiedź: Poradz się Szkół *Jezuickich*. Cokolwiek albowiem do użyteczności należy, nie nad te Szkoły nie-masz lepszego. Z tąd każdy widzi, że owa dana komuś od *Wielkiego Bakona* przywara, nie może być naciągana do *Przyjaciół Alwara*; a zaty, y na to ciałe nie pada, co teraz w *Budzie* zrobiła *Królewsko - Węgierska Rada*.

Dworku *Kredytorów Graffowskich* przy *Ulicy Wrobla* zwaney pod *Nrem 280.* sytuowanego, z mocy *Rezolucyi Urzędu Burmistrzowskiego Radzieckiego Jurydykcyi Ordynackiey* na dniu 3. Miesiąca *Listopada* Roku bieżącego w mieyscu Sądowym o godzinie 5. po południu publiczna odprawiać się będzie *Licytacya*. Zyczący sobie tenże Dworek nabyć, mogą wcześniej offerencyą w *Aktach Urzędu* tegoż zapisać y pomieniowey *Licytacji* attentować.

Z *Prorogacyi* ostatniey przez *Urząd Ławniczy M. S. W.* na dniu 18. Miesiąca y Roku bieżących odbytey, *Damę* od frontu y w podworzu murowanego z *stajniami*, wozowniami y *Ogrodem* przy *Ulicach Mita y Nalenki* pod *Nrem 284.* sytuowanego, *Hartmanowski* zwanego; na dniu 2. Miesiąca przyszłego *Listopada* Roku bieżącego 1790. na *Ratuszu M. S. W.* o godzinie 3. po południu odprawiać się będzie *Licytacya*.

W *Księgarni P. Szczepańskiego* w *Nowomiejskiej* *Branie* znajduje się *List* do *Przyjaciela* odkrywający myśl względem *Sukcesyi Tronu y Kandydata* Polaka.

Z mocy *Dekretu Urzędu Zjazdowego Burgrabstwa Warszawskiego*, *Licytacya* Dworku z *Stajniami*, *Szpicklerzami*, *Lanusem* murowanym, y *Piwnicami*, *JP. de Szawczyk* Pułkownika *Wojsk Rosyjskich* przy *Ulicach Chłodna y Walców* sytuowanego, na dniu 28. tego Miesiąca przez tenże *Urząd Zjazdowy* za gotowe pieniądze odprawiać się będzie. Kto by sobie życzył nabyć, ma w pomienionym Dworku na *znaczony Termin* znajdować się.

Licytacya Dworków z *officynami* y *Stajniami* oraz wszelkimi wygodami *Słt: Rychterów* przy *Ulicy Marszałkowskiej* pod *Nrem 1370.* sytuowanych, z mocy *Dekretu Sądów Woytowkich y Ławniczych Miasta Bielina* y nastąponey *prorogcyi* w mieyscu Sądowym Dnia 6. Miesiąca *Listopada* Roku tego po południu o godzinie 5. odprawiać się będzie. Zyczący sobie kupić, może wcześniej swoią offerencyą w *Kancellaryi* tegoż *Bielina* zapisać y *Terminu* *Licytacji* attentować powinien.

Kamienica y Dworek z *kuźnią* *Słt: Raychow* *Małż:* przy *Ulicach Gasna y Świętokrzyska* zwanych pod *Nrem 1366.* narożnie stojące, pod *Konkurs* podpadłe, przez *Dekret Sądów Woytowkich y Ławniczych Miasta Bielina*, na *przedaż* są deklarowane, których *Licytacya* w mieyscu Sądowym Dnia 6. Miesiąca *Listopada* Roku tego po południu o godzinie 5. odprawiać się będzie. Zyczący sobie kupić, może wcześniej swoią offerencyą w *Kancellaryi Miasta Bielina* zapisać y *Terminu* *Licytacji* attentować powinien.

Pewna *Familia* znakomita, po *uspokoienu* zanieślzarzyny *Kraiowey*, *strapióna* długą niewiadomością o *JP. Alexandrze Piotrowiczu*, *Pułkownikowiczu* *Buławy W. Wojsk Lit.* gdzieby się ten *Kawaler* znajdował, uprasza *Prześw: Publicznosci*, o łaskawe doniesienie na *Pocztę Warszawską*, pod *Adresem* *JP. Zukowskiego* *Burgrabiego* *Liwskiego* mieszkaiącego w *Warszawie*.

Obwieszczaią się po *trzeci* raz *Kredytorowie* w ogólnosci wszyscy iakiejkolwiek *Prawa y Pretenzys* do *Dworków* od *Ur: Barba Maiewskiej* y *Ur: Joz: Gadomskiego* *Nieletniego* *Leona Maiewskiego* *Opiekuna* nabydłych, czyli *raczey* do *Summy 4,500. Zł: Pol.* wreszcie za *sprzedaż* pomienionych *Dworków* pochodzący mający: iż ciż *pozwym* *Edyktalney* *wydaniem*, *trzecim* po z otrzymanych *dwóch* *Kondemnatach* na *niepiszących* się *Kredytorach*, z *Instancyi* *Urodzonych* *Felixa y Urszuli Tyminskich* *Małżonków*, *Dworków* wyżey *wyrażonych* *Dziedziców*, *końcem* *złożenia y* *likwidowania* *Praw, y pretenzys*, jeżeli iakie do *rzeczonych* *Dworków*, czyli *raczey* *Summy 4500. Zł: Pol.* mieć mogą, są *Zapozwani*; y aby *odtąd* za *tygodni* *dwa* w *pomienionym* *Sądzie* *stawili* się, a to pod *upadkiem* w *Sprawie*, y *nakazaniem* *wiecznego* *milczenia*.